

Jeugdhulp

1e halfjaar

2017

Jeugdhulp

1e halfjaar

2017

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
2016–2017	2016 tot en met 2017
2016/2017	Het gemiddelde over de jaren 2016 tot en met 2017
2016/'17	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2016 en eindigend in 2017
2014/'15–2016/'17	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2014/'15 tot en met 2016/'17

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress

CCN Creatie en visualisatie, Den Haag

Ontwerp

Edenspiekermann

Inlichtingen

Tel. 088 570 70 70
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2017.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Inhoud

Inleiding 4

1. Jongeren met jeugdhulp 6

- 1.1 Jongens ontvangen vaker jeugdhulp dan meisjes 7
- 1.2 De meeste jeugdhulp bij kinderen in de basisschoolleeftijd 7
- 1.3 Relatief minder jongeren met een migratieachtergrond in jeugdhulp 8
- 1.4 Acht procent jeugdhulpontvangers ook in jeugdbescherming 8
- 1.5 Hoogste aandeel jeugdhulp in Limburg 9

2. Aantal hulptrajecten in eerste halfjaar 2017 niet toegenomen 12

- 2.1 Jeugdhulptrajecten vooral gericht op behandeling 14
  - 2.2 Meeste jeugdhulp doorverwezen door huisarts 15
  - 2.3 Jeugdhulptrajecten duren meestal korter dan een jaar 15
  - 2.4 Jeugdhulptraject vaak volgens plan beëindigd 16
- Begrippenlijst 18

Inleiding

Sinds 1 januari 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor hulp aan jongeren. Dat is vastgelegd in de Jeugdwet. Om de gemeenten bij de uitvoering ervan te ondersteunen is in de Jeugdwet een regeling opgenomen voor het ontsluiten van beleidsinformatie. De beleidsinformatie betreft informatie over jeugdhulpgebruik en de inzet van jeugdbescherming en jeugdreclassering. Jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen dienen hierover gegevens aan het CBS te verstrekken. Meer dan 90 procent van de jeugdhulpaanbieders heeft aan deze verplichting voldaan. Hierdoor zullen de gepresenteerde cijfers enigszins een onderschatting zijn van de werkelijk verstrekte jeugdhulp.¹⁾

In deze rapportage staan de resultaten over jeugdhulp in de eerste zes maanden van 2017. De resultaten over jeugdbescherming en jeugdreclassering worden in een aparte rapportage beschreven.

Jeugdhulp wordt gedefinieerd als de hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Het CBS verzamelt alleen gegevens over jeugdhulp die direct aan de jeugdhulpverlener wordt vergoed door de gemeente, de zogenaamde zorg in natura. Gegevens over jeugdhulp die door de cliënt zelf wordt vergoed met een persoonsgebonden budget (PGB), worden verstrekt door de Sociale verzekeringsbank (SVB). Particuliere jeugdhulp, waarbij de hulp door de ouders zelf wordt vergoed, valt buiten dit onderzoek.

0.0.1 Aantal jongeren met jeugdhulp naar financieringsvorm, 1e halfjaar 2017*¹⁾

	aantal	%
Totaal	319 945	100
Alleen zorg in natura	298 715	93,4
Alleen persoonsgebonden budget	8 655	2,7
Zowel zorg in natura als persoonsgebonden budget	12 575	3,9

Bron: CBS.

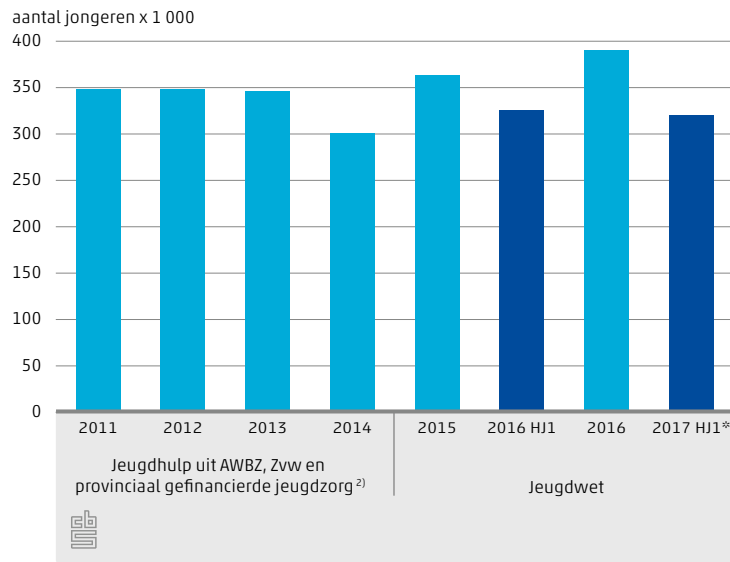
¹⁾ Personen van 0 tot en met 22 jaar.

Uit tabel 0.0.1 blijkt dat in de eerste helft van 2017 bijna 320 duizend jongeren jeugdhulp hebben ontvangen. In meer dan 93 procent van de gevallen wordt de zorg direct door de gemeente aan de jeugdhulpverlener vergoed. Een klein deel van de jongeren met jeugdhulp, bijna drie procent, maakte alleen gebruik van een PGB.

Voor het ingaan van de Jeugdwet op 1 januari 2015 was de jeugdhulp deels gefinancierd op grond van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) en de Zorgverzekeringswet (Zvw) en deels door de provincies. Figuur 0.0.2 toont het aantal jongeren dat jaarlijks vanaf 2011 jeugdhulp ontving.

¹⁾ De meeste jeugdhulpaanbieders zonder opgave zijn kleine organisaties met weinig cliënten. De onderschatting zal naar verwachting slechts enkele procenten bedragen.

0.0.2 Jongeren met jeugdhulp, 2011-1e halfjaar 2017*¹⁾

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 0 tot en met 22 jaar.

²⁾ Provinciaal gefinancierde jeugdzorg exclusief jeugdbescherming en jeugdreclassering.

De gegevens van de SVB over jeugdhulpontvangers met een PGB bevat geen zorginhoudelijke informatie. Het vervolg van deze rapportage beschrijft daarom alleen de gegevens die door de jeugdhulpverleners aan het CBS zijn verstrekt. Overal waar in het vervolg jeugdhulp staat bedoelen we dan ook de jeugdhulp die is geleverd volgens het zorg in natura-principe.

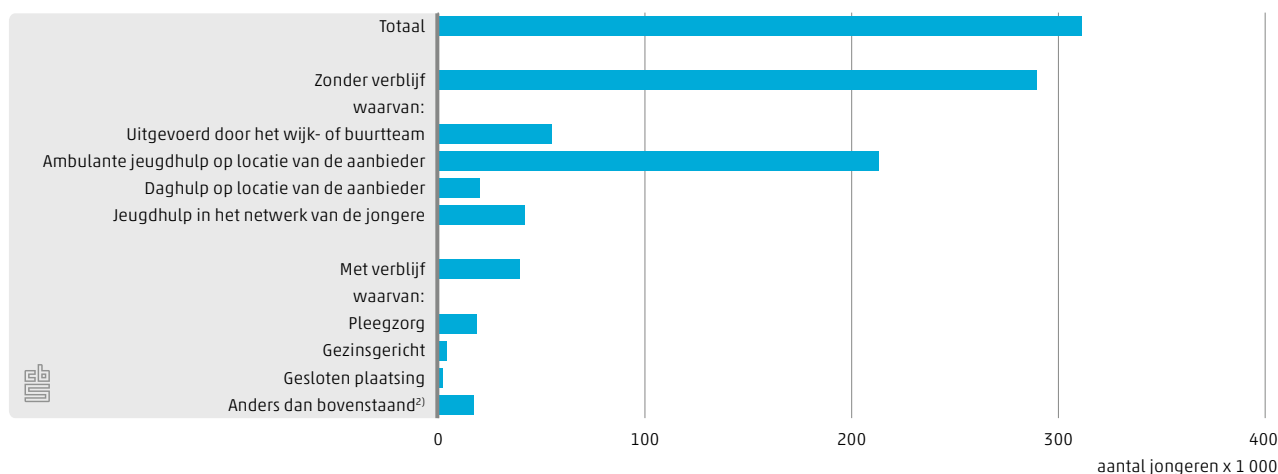
1.

Jongeren met

jeugdhulp

De meeste jongeren met jeugdhulp in het eerste halfjaar van 2017, 68 procent, ontvingen ambulante jeugdhulp op de locatie van de jeugdhulpaanbieder. Bijna 18 procent van de jongeren kreeg jeugdhulp van een wijk- of buurtteam van de gemeente. Iets meer dan 39 duizend jongeren kregen jeugdhulp met verblijf. Dat is ruim 12 procent van alle jongeren met jeugdhulp. Hiervan waren bijna 19 duizend jongeren in een pleeggezin opgenomen en 4 duizend ondergebracht in gezinsgerichte opvang (figuur 1.0.1).

1.0.1 Jongeren met jeugdhulp, 1e halfjaar 2017*1)

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 0 tot en met 22 jaar. Jongeren met meerdere hulpvormen komen meerdere malen in de figuur voor.

²⁾ Verblijf bij een jeugdhulpaanbieder anders dan pleegzorg, gezinsgerichte jeugdhulp of gesloten plaatsing.

1.1 Jongens ontvangen vaker jeugdhulp dan meisjes

In de eerste helft van 2017 ontvingen veel meer jongens dan meisjes jeugdhulp. Dit gold zowel voor jeugdhulp met verblijf als voor jeugdhulp zonder verblijf. In totaal kregen 181 duizend jongens en 130 duizend meisjes jeugdhulp (tabel 1.3.1).

1.2 De meeste jeugdhulp bij kinderen in de basisschoolleeftijd

Ongeveer de helft van alle jongeren met jeugdhulp was tussen 4 en 11 jaar oud, 152 duizend in het eerste halfjaar van 2017. Dat komt overeen met 10,3 procent van alle kinderen in Nederland in deze leeftijdsklasse. Bij de jongste kinderen tot en met drie jaar lag dit aandeel met 2,6 procent flink lager. Bij de 12- tot en met 17-jarigen was het aandeel jongeren met jeugdhulp 10,6 procent en bij jongeren vanaf 18 jaar kwam jeugdhulp in veel mindere mate voor: 1 procent. Over alle leeftijdsklassen tezamen was het aandeel jongeren met jeugdhulp 7 procent. Jeugdhulp is in principe bedoeld voor personen

tot 18 jaar. Slechts in uitzonderlijke gevallen kan dit worden voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar. Als de groep van 18 tot en met 22 jaar buiten beschouwing gelaten wordt, ontving 8,8 procent van alle jongeren jeugdhulp.

1.3 Relatief minder jongeren met een migratieachtergrond in jeugdhulp

In de eerste zes maanden van 2017 ontvingen bijna 53 duizend jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond jeugdhulp. Dit komt overeen met 6,8 procent van alle jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond in Nederland. Bij jongeren met een westerse migratieachtergrond is dit aandeel 6,3 procent. Deze percentages zijn beide lager dan bij de jongeren met een Nederlandse achtergrond. Ruim 7,1 procent van hen ontving jeugdhulp.

1.3.1 Jeugdhulp naar demografische kenmerken van de jongere, 1e halfjaar 2017*¹⁾

	Totaal jongeren in Nederland (op 1 januari 2017)	Jongeren met jeugdhulp		
		totaal	zonder verblijf	met verblijf
	aantal			
Totaal	4 447 715	311 290	289 320	39 205
Geslacht				
jongens	2 275 905	181 140	169 545	21 315
meisjes	2 171 810	130 150	119 775	17 890
Leeftijd in klassen				
0 tot en met 3 jaar	694 020	17 800	15 440	3 190
4 tot en met 11 jaar	1 485 550	152 360	144 690	13 895
12 tot en met 17 jaar	1 224 530	130 205	119 855	20 155
18 tot en met 22 jaar	1 043 620	10 930	9 335	1 965
(Migratie)achtergrond				
Nederlands	3 306 540	235 765	220 990	27 110
Overig westers	363 715	22 795	20 865	3 330
Niet-westers	777 460	52 735	47 465	8 765

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 0 tot en met 22 jaar. Jongeren met meerdere vormen van jeugdhulp komen meerdere malen in de tabel voor.

1.4 Acht procent jeugdhulpontvangers ook in jeugdbescherming

De meeste jongeren met jeugdhulp in de eerste zes maanden van 2017 ontvingen in dezelfde periode geen andere vorm van jeugdzorg. Er waren 24 995 jongeren met jeugdhulp en jeugdbescherming en er waren 830 jongeren die zowel jeugdhulp als jeugdbescherming en jeugdreclassering kregen (tabel 1.4.1). Bij 2 765 jongeren was naast jeugdhulp ook een jeugdreclasseringsmaatregel van kracht (0,9 procent).

Jongeren kunnen pas vanaf 12 jaar een jeugdreclasseringsmaatregel opgelegd krijgen en jeugdbescherming houdt op zodra de jongere de leeftijd van achttien jaar bereikt.

1.4.1 Samenloop jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering naar leeftijdscategorie, 1e halfjaar 2017*¹⁾

	Totaal	0 tot en met 3 jaar	4 tot en met 11 jaar	12 tot en met 17 jaar	18 tot en met 22 jaar
	aantal jongeren				
Alleen jeugdhulp	282 700	15 060	141 365	116 110	10 165
Alleen jeugdbescherming	8 870	1 525	4 025	3 320	
Alleen jeugdreclassering	4 605			2 010	2 590
Jeugdhulp en jeugdbescherming	24 995	2 735	10 995	11 260	
Jeugdhulp en jeugdreclassering	2 765			2 000	765
Jeugdbescherming en jeugdreclassering	250			250	
Jeugdhulp en jeugdbescherming en jeugdreclassering	830			830	

Bron: CBS.

¹⁾ Jongeren die in het eerste halfjaar van 2017 jeugdhulp, jeugdbescherming of jeugdreclassering hadden.

1.5 Hoogste aandeel jeugdhulp in Limburg

Van de in totaal 311 duizend jongeren met jeugdhulp in het eerste halfjaar van 2017 woonden er ruim 74 duizend in Zuid-Holland¹⁾. Zeeland had het kleinste aantal, bijna 7 duizend Zeeuwse jongeren ontvingen jeugdhulp. De meeste jongeren in jeugdhulp kwamen uit Amsterdam (16 duizend), Den Haag (13 duizend) en Rotterdam (12,5 duizend). Echter, wanneer we kijken naar het aandeel van de jongeren met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren in de gemeente, dan blijkt dat in de jeugdregio's Midden-Limburg Oost, Midden-Limburg West en Zuid-Limburg meer dan 11,5 procent van de jongeren tot 18 jaar

1.5.1 Aantal jongeren met jeugdhulp als percentage van het totale aantal jongeren, naar gemeentegrootte, 1e halfjaar 2017*

	% van het totale aantal personen van 0 tot en met 17 jaar	% van het totale aantal personen van 18 tot en met 22 jaar
Totaal Nederland	8,82	1,05
Gemeenten met:		
Minder dan 5 000 inwoners	5,92	0,26
5 000 tot 10 000 inwoners	8,02	0,92
10 000 tot 20 000 inwoners	8,08	0,93
20 000 tot 50 000 inwoners	8,40	0,85
50 000 tot 100 000 inwoners	8,74	1,00
100 000 tot 150 000 inwoners	9,77	0,90
150 000 tot 250 000 inwoners	8,25	0,89
250 000 inwoners of meer	10,52	1,85

Bron: CBS.

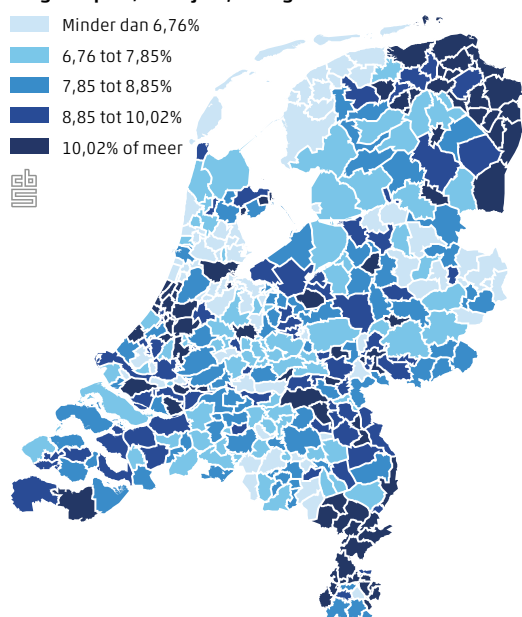
¹⁾ Volgens het woonplaatsbeginsel. Zie: https://vng.nl/files/vng/201607_factsheet_woonplaatsbeginsel_2016.pdf.

jeugdhulp kreeg (zie figuur 1.5.2). De jeugdregio's Drenthe, Midden-Limburg West, Utrecht Stad en Midden-Limburg Oost hadden het hoogste percentage jongeren van 18 jaar en ouder met jeugdhulp, namelijk ruim 2 procent.

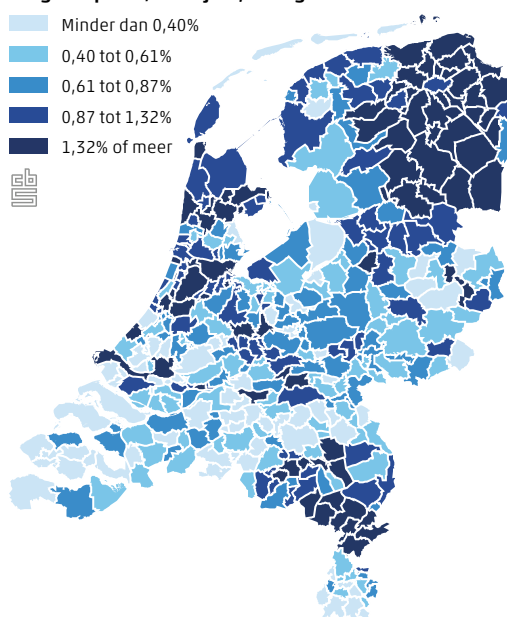
Als we kijken naar de bevolkingsomvang van de gemeente, dan werd relatief de meeste jeugdhulp verleend in gemeenten met 250 duizend inwoners of meer, dat zijn de vier grote steden (tabel 1.5.1). Van de kinderen jonger dan 18 jaar ontving bij die gemeenten 10,5 procent jeugdhulp. In de categorie jongeren van 18 tot en met 22 jaar werd in de grote steden met meer dan 250 duizend inwoners jeugdhulp geleverd aan bijna 2 procent van de jongeren.

1.5.2 Jongeren met jeugdhulp als percentage van het totale aantal jongeren, naar gemeente en jeugdregio, 1e halfjaar 2017*¹⁾

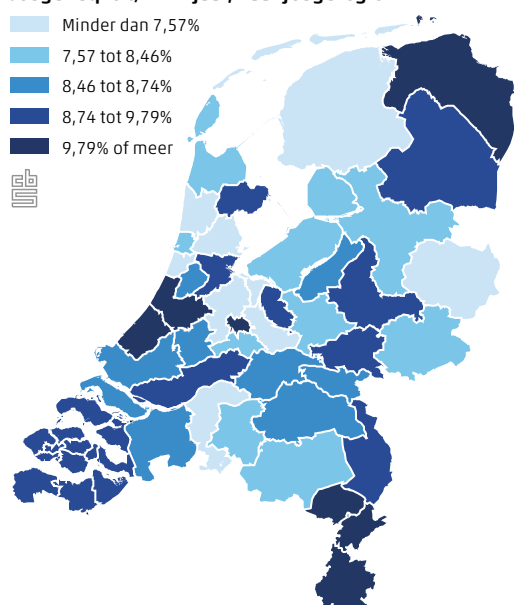
Jeugdhulp 0 t/m 17 jaar, naar gemeente

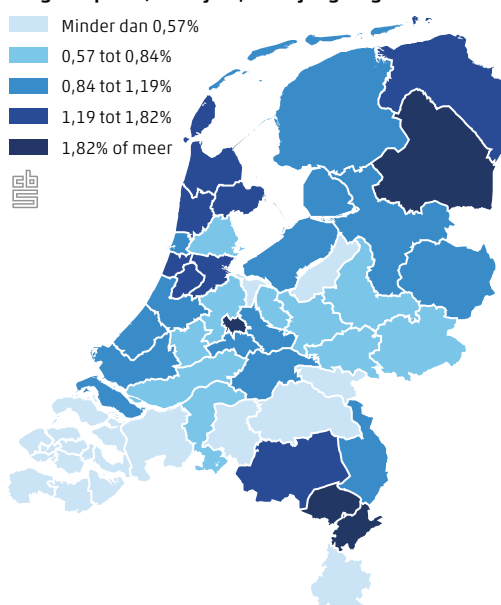
Jeugdhulp 18 t/m 22 jaar, naar gemeente

Jeugdhulp 0 t/m 17 jaar, naar jeugdregio

Jeugdhulp 18 t/m 22 jaar, naar jeugdregio

Bron: CBS.

Wat is een hulptraject?

De cijfers van het CBS over dit onderwerp gaan soms over de (aantallen) jongeren en soms over de (aantallen) jeugdhulptrajecten. Een jongere kan één of meerdere hulptrajecten tegelijk doorlopen. Een hulptraject bestaat uit een combinatie van hulpvorm en aanvangsdatum. Omdat een jongere meerdere trajecten tegelijk kan doorlopen, verschilt het aantal jeugdhulptrajecten van het aantal jongeren dat het CBS rapporteert: het aantal hulptrajecten komt hoger uit.

Als een jongere tegelijkertijd meerdere hulptrajecten doorloopt met dezelfde hulpvorm bij dezelfde jeugdhulpaanbieder, dan worden deze trajecten samengenomen. In de cijfers tellen deze dan mee als één doorlopend hulptraject. Dit gebeurt ook als de aanvangsdatums verschillen: het gaat erom dat de hulptrajecten elkaar overlappen. De aanvangsdatum wordt in dat geval gezien als de datum waarop de hulp voor het eerst is gestart, en de einddatum is de datum waarop de laatste hulp werd beëindigd.

2.

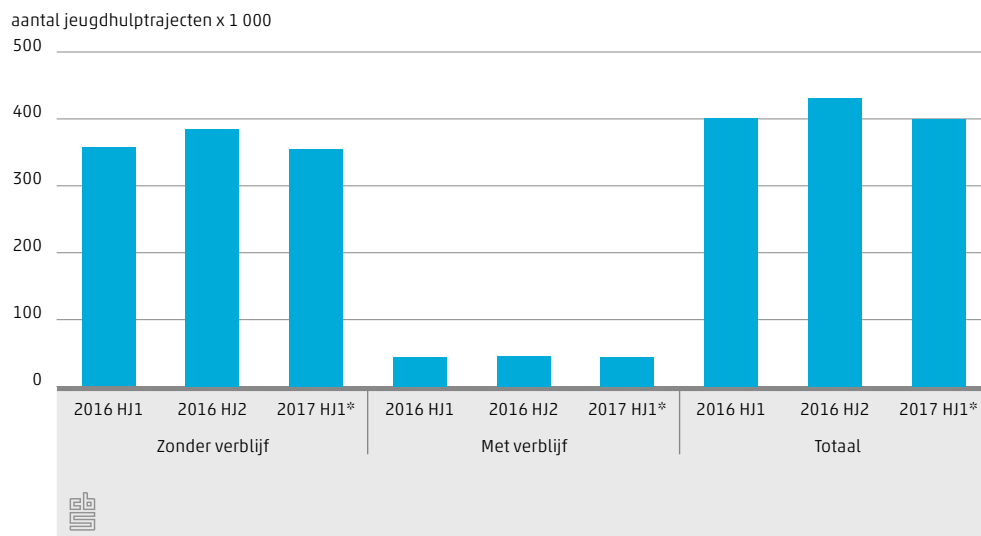
Aantal hulptrajecten

in eerste halfjaar 2017

niet toegenomen

In het eerste halfjaar van 2017 waren 400 duizend jeugdhulptrajecten actief. Dat waren er net zoveel als in het eerste halfjaar van 2016. Dat geldt voor zowel jeugdhulp met verblijf als voor jeugdhulp zonder verblijf (figuur 2.0.1).

2.0.1 Jeugdhulptrajecten, 2016-1e halfjaar 2017¹⁾

Bron: CBS.

¹⁾ Trajecten die over meerdere perioden liepen komen meerdere malen in de figuur voor.

Hoewel het aantal jeugdhulptrajecten niet toenam ten opzichte van dezelfde periode in 2016, is gedurende de eerste zes maanden van 2017 het aantal lopende hulptrajecten¹⁾ wel flink toegenomen. Op 1 januari waren ruim 263 duizend jeugdhulptrajecten actief en op 30 juni waren dat er 304 duizend, een toename van meer dan 15 procent (tabel 2.0.2).

In de geestelijke gezondheidszorg (GGz) wordt veelal geregistreerd aan de hand van de diagnose- behandelcombinaties (DBC). In deze systematiek duren trajecten maximaal een jaar. Bij de ingang van de Jeugdwet op 1 januari 2015 zijn alle oude GGz-DBC's voor jongeren tot 18 jaar afgesloten en zijn nieuwe DBC's voor deze jongeren geopend. De trajecten die langer dan een jaar lopen en dus de jaargrens passeren, zijn hierdoor op 31 december 2016 afgesloten en op 1 januari 2017 weer geopend. Door deze manier van registreren is het aantal inschrijvingen op 1 januari 2017 zeer groot en geeft het een vertekend beeld van de werkelijke in- en uitstroom. Daarom is er voor gekozen om in deze rapportage de instroom te definiëren als nieuwe trajecten met een begindatum vanaf 2 januari 2017.

In totaal zijn bijna 400 duizend hulptrajecten actief geweest: deze trajecten liepen op enig moment tijdens de eerste zes maanden van 2017. Daarvan betrof het 355 duizend keer een hulptraject zonder verblijf en 45 duizend keer een hulptraject met verblijf. De relatieve uitstroom, dat wil zeggen de uitstroom ten opzichte van het totaal aantal actieve hulptrajecten, is het grootst bij gesloten plaatsing. Van alle trajecten die in het halfjaar actief waren, is 43 procent in deze periode afgesloten.

¹⁾ Lopende hulptrajecten zijn trajecten die op het peilmoment nog niet beëindigd zijn.

2.0.2 Stromen van jeugdhulptrajecten, naar hulpvorm, 1e halfjaar 2017*¹⁾

	Beginstand (1 januari 2017)	Instroom	Uitstroom	Eindstand (30 juni 2017)	Actief in eerste halfjaar 2017 ²⁾
aantal jeugdhulptrajecten					
Totaal jeugdhulp	263 595	135 925	94 930	304 585	399 515
Totaal zonder verblijf	229 455	125 440	86 150	268 750	354 895
waarvan:					
Uitgevoerd door het wijk- of buurtteam	37 465	18 075	15 370	40 165	55 540
Ambulante jeugdhulp op locatie van de aanbieder	150 345	84 335	54 550	180 135	234 685
Daghulp op locatie van de aanbieder	14 340	6 840	4 150	17 035	21 180
Jeugdhulp in het netwerk van de jeugdige	27 300	16 190	12 075	31 415	43 490
Totaal met verblijf	34 140	10 480	8 780	35 840	44 620
waarvan:					
Pleegzorg	17 475	2 040	2 025	17 495	19 515
Gezinsgericht	3 115	1 025	845	3 290	4 135
Gesloten plaatsing	1 110	1 100	960	1 255	2 215
Overig met verblijf ³⁾	12 440	6 315	4 955	13 800	18 755

Bron: CBS.

¹⁾ Jeugdhulptrajecten van personen van 0 tot en met 22 jaar.

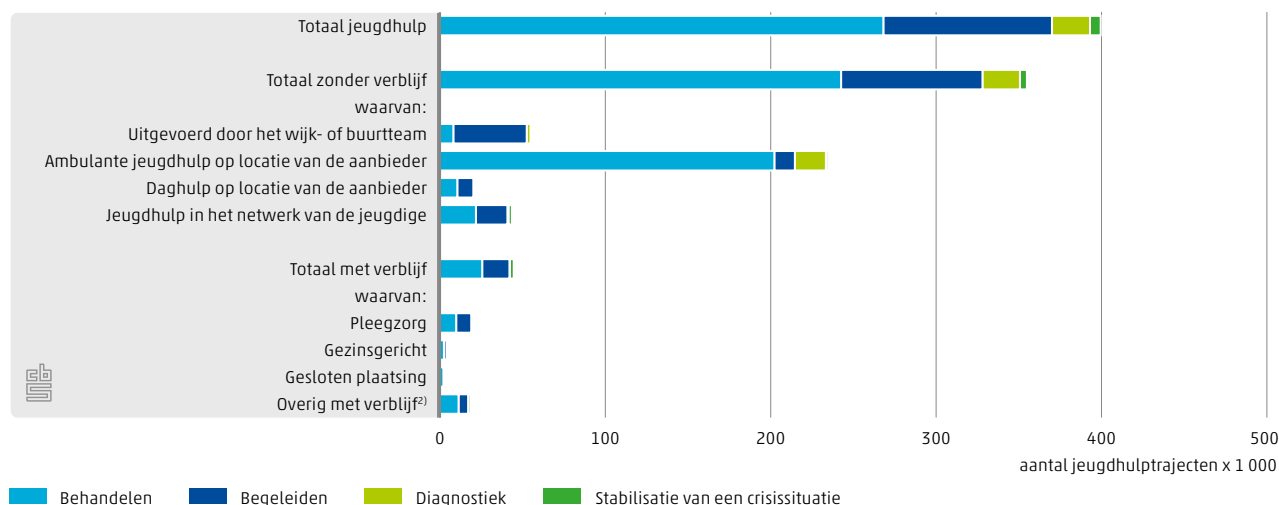
²⁾ Jeugdhulptrajecten die op enig moment tijdens het eerste halfjaar van 2017 liepen.

³⁾ Verblijf bij een jeugdhulpaanbieder anders dan pleegzorg, gezinsgerichte jeugdhulp of gesloten plaatsing.

2.1 Jeugdhulptrajecten vooral gericht op behandeling

Van alle 400 duizend jeugdhulptrajecten die op enig moment tijdens het eerste halfjaar van 2017 liepen, was 67 procent gericht op behandeling. Bij 26 procent van de hulptrajecten betrof het begeleiding (figuur 2.1.1). De overige trajecten waren gericht op diagnostiek (6 procent) en stabilisatie van een crisissituatie (2 procent). Ten opzichte van de andere vormen van jeugdhulp deden wijk- en buurtteams relatief vaker aan begeleiding en minder aan behandeling.

2.1.1 Jeugdhulptrajecten naar hulpvorm en perspectief, 1e halfjaar 2017*¹⁾

Bron: CBS.

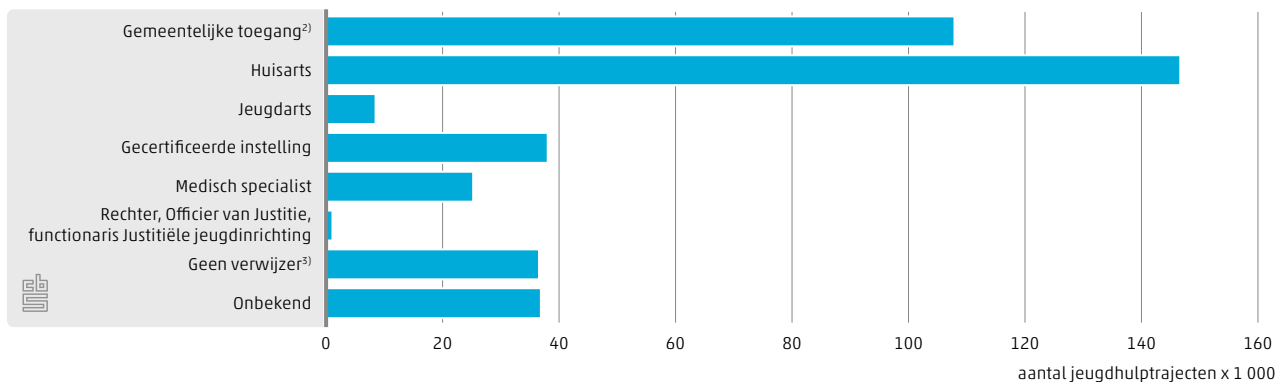
¹⁾ Jeugdhulptrajecten van personen van 0 tot en met 22 jaar.

²⁾ Verblijf bij een jeugdhulpaanbieder anders dan pleegzorg, gezinsgerichte jeugdhulp of gesloten plaatsing.

2.2 Meeste jeugdhulp doorverwezen door huisarts

Van alle hulptrajecten uit de eerste helft van 2017 zijn er 146 duizend gestart na verwijzing door een huisarts (figuur 2.2.1). Daarnaast zijn 108 duizend trajecten via de gemeente gestart en bijna 38 duizend via gecertificeerde instellingen. Er waren 36 duizend jeugdhulptrajecten zonder verwijzer. Dit betreft jeugdhulptrajecten waarvoor geen verwijzing nodig is, de zogenaamde vrij toegankelijke jeugdhulp. De gemeente bepaalt zelf welke jeugdhulp vrij toegankelijk is. Dat kan dus per gemeente anders zijn. Daarnaast hadden 37 duizend trajecten een onbekende verwijzer. Dit betreft veelal trajecten die voor 1 januari 2015 zijn begonnen en waarvan de verwijzer niet meer te achterhalen was.

2.2.1 Jeugdhulptrajecten naar verwijzer, 1e halfjaar 2017*¹⁾

Bron: CBS.

¹⁾ Jeugdhulptrajecten van personen van 0 tot en met 22 jaar.

²⁾ Hieronder vallen ook de verwijzingen van de politie, Veilig Thuis organisaties en het onderwijs.

³⁾ Jeugdhulp die vrij toegankelijk is.

2.3 Jeugdhulptrajecten duren meestal korter dan een jaar

Van alle 95 duizend jeugdhulptrajecten die in de eerste helft van 2017 zijn beëindigd (de uitstroom, zie tabel 2.0.2), hebben er ruim 27 duizend tussen de zes en twaalf maanden geduurd (29 procent). Ruim 77 procent van alle afgesloten jeugdhulptrajecten duurde korter dan een jaar.

Een jeugdhulptraject duurde gemiddeld 293 dagen. Trajecten met gesloten plaatsing duren met gemiddeld 162 dagen het kortst. Pleegzorgtrajecten duurden gemiddeld bijna drie keer zo lang als een gemiddeld traject, namelijk 842 dagen (tabel 2.3.1).

2.3.1 Doorlooptijd van verleende jeugdhulp, naar hulpvorm, 1e halfjaar 2017*¹⁾

	Duur van het jeugdhulptraject					Gemiddelde duur: dagen
	0 tot 3 maanden	3 tot 6 maanden	6 tot 12 maanden	12 tot 36 maanden	langer dan 36 maanden	
Totaal	24 150	21 615	27 460	19 615	2 085	293
Zonder verblijf	21 085	20 090	25 570	17 915	1 485	283
waarvan:						
Uitgevoerd door het wijk- of buurtteam	3 630	3 315	3 740	4 585	100	286
Ambulante jeugdhulp op locatie van de aanbieder	13 065	12 515	17 190	10 565	1 215	295
Daghulp op locatie van de aanbieder	855	1 115	1 425	680	75	269
Jeugdhulp in het netwerk van de jeugdige	3 525	3 145	3 220	2 085	100	233
Totaal met verblijf	3 065	1 525	1 890	1 700	600	385
waarvan:						
Pleegzorg	440	265	355	535	430	842
Gezinsgericht	270	145	170	215	50	359
Gesloten plaatsing	405	215	250	85	0	162
Overig met verblijf ²⁾	1 950	905	1 115	865	120	247

Bron: CBS.

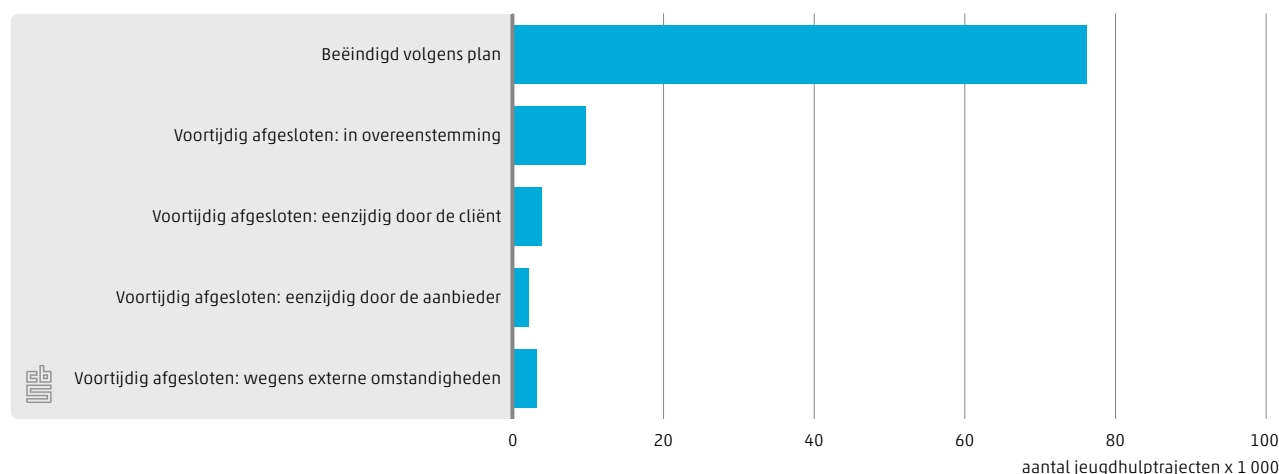
¹⁾ Jeugdhulptrajecten van personen van 0 tot en met 22 jaar, die zijn beëindigd in het eerste halfjaar van 2017.

²⁾ Verblijf bij een jeugdhulpaanbieder anders dan pleegzorg, gezinsgerichte jeugdhulp of gesloten plaatsing.

2.4 Jeugdhulptraject vaak volgens plan beëindigd

Van alle jeugdhulptrajecten die in de eerste helft van 2017 werden afgesloten, werden ruim 76 duizend trajecten beëindigd volgens plan (figuur 2.4.1). Dit komt overeen met 80 procent van de afgesloten trajecten. Naast het beëindigen volgens plan werd 10 procent van de gevallen voortijdig afgesloten in overeenstemming tussen cliënt en aanbieder. Eenzijdige beëindiging door de jeugdige of door de aanbieder kwam veel minder vaak voor: respectievelijk in 4 en 2 procent van de gevallen.

2.4.1 Beëindigde jeugdhulptrajecten, naar reden beëindiging, 1e halfjaar 2017*¹⁾

Bron: CBS.

¹⁾ Jeugdhulptrajecten voor personen van 0 tot en met 22 jaar, beëindigd in het eerste halfjaar van 2017.

Meer informatie over jeugdhulp kunt u vinden op de website van het CBS:

Onderzoeksbeschrijving Beleidsinformatie Jeugd

<https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/beleidsinformatie-jeugd>

Tabellen Jeugdzorg na 1-1-2015

<http://statline.cbs.nl/StatWeb/dome/?LA=nr&TH=83221>

Begrippenlijst

Jeugdhulp

Conform artikel 1.1 van de Jeugdwet is jeugdhulp:

1. ondersteuning van en hulp en zorg, niet zijnde preventie, aan jongeren en hun ouders bij het verminderen, stabiliseren, behandelen en opheffen van of omgaan met de gevolgen van psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen, gedragsproblemen of een verstandelijke beperking van de jeugdige, of opvoedingsproblemen van ouders;
2. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van jongeren met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem en die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, en
3. het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van de persoonlijke verzorging gericht op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid bij jongeren met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking of een somatische of psychiatrische aandoening of beperking, die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, met dien verstande dat de leeftijdsgrens van achttien jaar niet geldt voor jeugdhulp in het kader van jeugdstrafrecht;

In de Jeugdwet zijn randvoorwaarden en kwaliteitseisen opgenomen waaraan de jeugdhulp en/of jeugdhulpaanbieders moeten voldoen, zoals dossiervorming, een plan (hulpverleningsplan, behandelplan) en bewaking en beheersing van de kwaliteit. Voor de jeugdhulp waarover aan het CBS gerapporteerd moet worden gelden al deze randvoorwaarden en eisen.

Als een jeugdhulpaanbieder een jeugdige (anonieme) adviezen of consulten biedt, ook al is dat voorafgaande aan de start van jeugdhulp, dan geldt dit niet als jeugdhulp waarover gegevens verstrekt moeten worden aan het CBS. Dit geldt tevens voor het verstrekken van folders en overige vormen van informatie.

De volgende vormen van jeugdhulp worden onderscheiden:

Jeugdhulp zonder verblijf

Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft thuis, in het eigen gezin. Of anders gezegd, de jongere slaapt thuis. In ieder geval formeel. Het kan zijn dat de jongere bij opa en oma slaapt of bij iemand anders, echter dit is dan niet formeel zo geregeld.

Uitgevoerd door het wijk- of buurtteam – Nagenoeg elke gemeente werkt met de inzet van wijk- of buurtteams. Soms beperken deze teams zich tot het coördineren van de hulp aan de jongere, maar veelal bieden deze teams ook zelf hulp. De jeugdhulp die door een wijk- of buurtteam wordt uitgevoerd bevindt zich vaak op de grens tussen het voorkomen van problemen (preventie) en de hulp bij problemen (jeugdhulp). In principe wordt preventie niet tot de jeugdhulp gerekend zoals het CBS daarover rapporteert. Een gemeente mag echter bij de aanlevering van gegevens aan het CBS zelf bepalen welke activiteiten zij tot de jeugdhulp rekent.

Ambulante jeugdhulp op locatie van de aanbieder – Ambulante jeugdhulp op locatie betreft ambulante hulp of groepsgesprekken op het kantoor waarbij in principe één (algemene) expertise tegelijkertijd binnen de hulpverlening wordt ingezet.

Daghulp op locatie van de aanbieder – Bij daghulp is een begeleider of hulpverlener minimaal een dagdeel in de nabije omgeving van de jongere. De hulp kan individueel plaatsvinden, maar ook in een groep. Dagbesteding en dagstructurering vallen hier ook onder. Daghulp vindt plaats op de locatie van de aanbieder. Een belangrijk kenmerk van de dagbehandeling is dat een multidisciplinair team voor de dagbehandeling wordt ingezet. Het gaat bijvoorbeeld om een combinatie van fysiotherapie, gedragstherapie en psychotherapie die tijdens de dagbehandeling wordt ingezet.

Jeugdhulp in het netwerk van de jongere – Jeugdhulp in het netwerk van de jongere vindt plaats bij de jongere thuis, op school of elders in het netwerk van de jongere. In ieder geval niet op locatie bij de aanbieder. De intensiteit kan variëren van één of enkele uren tot 24 uur per dag.

Jeugdhulp met verblijf

Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft elders. Of anders gezegd, de jongere slaapt formeel niet thuis in het eigen gezin. Dit betekent dat het hier alleen om de verblijfsvormen gaat waarbij er sprake is van een overnachting. Ook verblijf in logeerhuizen, alleen tijdens weekenden of juist door de week, vallen onder jeugdhulp met verblijf.

Pleegzorg – Vorm van jeugdhulp waarbij een jongere (tijdelijk) wordt opgenomen in een pleeggezin en waarbij pleegkind, pleegouders en eigen ouders worden begeleid door een pleegzorgaanbieder.

Gezinsgericht – Alle vormen van verblijf die een gezinssituatie benaderen, maar geen pleegzorg zijn. Te denken valt aan gezinshuizen, logeerhuizen en zorgboerderijen waar overnacht wordt.

Gesloten plaatsing – De jongere verblijft bij een jeugdhulpaanbieder op basis van een machtiging gesloten jeugdzorg of op basis van een machtiging BOPZ (Wet Bijzondere Opname Psychiatrische Ziekenhuizen).

Overig verblijf bij een jeugdhulpaanbieder – De jongere verblijft op de accommodatie van de jeugdhulpaanbieder, veelal in een groep met andere jongeren. In feite betreft het alle vormen van verblijf die niet onder een van de voorgaande categorieën vallen. Hieronder vallen ook begeleid wonen en kamertraining.

Perspectief

Perspectief beschrijft het doel van het jeugdhulptraject. De optie 'stabilisatie van een crisissituatie' wordt alleen gebruikt als dit het enige perspectief van de door de jeugdhulpaanbieder geleverde jeugdhulp is. Hulpverlening vangt regelmatig aan met een crisissituatie. In veel gevallen leidt dit tot een langere periode van hulpverlening. In die gevallen wordt er gekozen voor de perspectieven begeleiden of behandelen. De optie diagnostiek wordt vergelijkbaar alleen gehanteerd als diagnostiek het enige perspectief is. Begeleiden gaat om activiteiten waarmee een jeugdige wordt ondersteund

bij het uitvoeren van dagelijkse levensverrichtingen en het aanbrengen en behouden van structuur in en regie over het persoonlijk leven. Bij behandelen gaat het globaal om het oplossen of verhelpen van een psychisch, psychosociaal, gedrags- of opvoedprobleem dan wel een psychische stoornis. Behandelen kan ook gericht zijn op het leren omgaan met, verminderen of stabiliseren van het probleem of de stoornis.

Gecertificeerde instelling

Gecertificeerde instellingen zijn organisaties die, conform de Jeugdwet, maatregelen van jeugdbescherming en jeugdreclassering uitvoeren. Deze instellingen moeten in het bezit zijn van een certificaat. Daarvoor moeten zij aan een aantal eisen voldoen gericht op het borgen van de kwaliteit van de uitvoering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Jeugdbescherming

Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.

Jeugdreclassering

Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.

Verwijzer

De organisatie of persoon die de jongere en/of zijn/haar ouders heeft verwezen naar de jeugdhulp. Het betreft organisaties of personen die rechtstreeks jongeren en hun ouders op grond van de Jeugdwet kunnen doorverwijzen naar jeugdhulp. De Jeugdwet stelt dat tussen gemeenten en betrokkenen afspraken worden gemaakt over de voorwaarden waaronder en wijze waarop de rechtstreekse verwijzing verloopt.

Gemeentelijke toegang – De jongere is door de gemeente of een gemeentelijke organisatie aangemeld bij een jeugdhulpaanbieder. Hieronder vallen ook de verwijzingen van de politie, Veilig Thuis organisaties en het onderwijs.